

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Ὁγδοός

Συνδρομὴ ἑτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρρονται ἀπὸ
1 Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους καὶ εἰνὲς ἑτήσιαι.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

45 Ἰουλίου 1879

ΣΦΡΑΓΙΣ ΤΗΣ
ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΣΥΡΟΥ
ἐπὶ ἐπαναστάσεως.

[Ἐκ τῆς Συλλογῆς Παύλου Λάμπρου].

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΕΚ ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ¹
Β΄

Φίλιπτε,

Μετριοφρόνως πιστεύω ὅτι ἀφ' οὗ σοὶ εἶπον πῶς κεῖται τὸ Βερολῖνον, σοὶ ἤνοιξε τοῦτο τὴν ὄρεξιν, καὶ θέλεις ἤδη νὰ μάθῃς καὶ ὁποῖα τις εἶναι ἡ μεγαλόπολις αὕτη. Καίτοι ἤκιστα τοπογράφος τὸ τε ἐπάγγελμα καὶ τὴν ἰκανότητα, θὰ προσπαθῆσω νὰ σοὶ γράψω καὶ τοῦτο πρὸς χάριν σου, καὶ σύ, πρὸς χάριν μου, προσπάθησον νὰ τὸ ἀναγνώσῃς.

Πότε ἐκτίσθη τὸ πρῶτον τὸ Βερολῖνον, δὲν ἐπαγγέλλομαι τὸν ἀρχαιολόγον διὰ νὰ τὸ ἤξεύρω. Ἀρκεῖ νὰ σοὶ εἰπῶ ὅτι σήμερον εἶναι ἡ κἀν φαίνεται νεώτερον τῆς Νέας γερύρας τῶν Παρισίων, διότι πᾶσαι σχεδὸν αἱ οἰκίαι του πρὶν γηράσκειν κατεδαφίζονται καὶ ἀνοικοδομοῦνται κατὰ ῥυθμὸν εὐχαριν, καὶ τὸ συνηθέστερον κλασικόν. Μόνον δὲ τεκμηρίον ἀρχαιότητος σώζει τινὰς τῶν ὁδῶν, αἵτινες δὲν διέρχονται διὰ πάσης τῆς πόλεως, διότι πρὸ ὀλίγων ἔτι ἐτῶν τεῖχος περιεκύκλου αὐτὴν πανταχόθεν, καὶ αἱ ὁδοὶ μόναι ὅσαι ἔφερον πρὸς τὰς πύλας αὐταὶ εἶχον διέξοδον πρὸς αὐτάς.

Τῆς κατηγορίας ταύτης εἰσὶ πρὸ πάντων δύο, καθέτως διασταυρούμεναι, ἡ τῆς Λειψίας, χωροῦσα ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμάς, καὶ ἡ τοῦ Φρειδερίκου, ἀπὸ βορρᾶ πρὸς μεσημβρίαν. Ὅτε δ' ἐπ' ἐσχάτων, ὑπὸ τῆς ἰκμάδος τῆς δόξης καὶ τῆς νίκης ὀγκωθεῖσα ἡ πρωτεύουσα τοῦ Γερμανισμοῦ, διέβρηξε τὴν στενόχωρον ζώνην τῆς, καὶ πανταχόθεν ἐξεχύθη εἰς τὸ πεδῖον, τότε ἐξέλι-

1. Ἴδε σελ. 401.

πον καὶ τῶν ὁδῶν τούτων αἱ πύλαι, καὶ αὐτάς ἀντικατέστησαν τερπναὶ πλατεῖαι δενδρόφυτοι, κοσμούμεναι ἢ μὲν ὑπὸ δύο ὠραίων ναύσκων δωρικῶν, οἵτινες βεβηλοῦνται εἰς γραφεῖα ταχυδρομικὰ καὶ τηλεγραφικὰ, ἢ δὲ δι' ὑψηλῆς στήλης, φερούσης χαλκῆν νίκην, καὶ δι' ἐξαισίων λιθίνων συμπλεγμάτων, εἰς μνήμην τῆς τῶν ἑθνῶν συμμαχίας, ἥτις συνέτριψε τὸν ζυγὸν Ναπολέοντος τοῦ Α΄.

Βορείως δὲ τῆς ὁδοῦ τῆς Λειψίας καὶ παραλλήλως αὐτῇ, ἐκτείνεται ἡ καλουμένη «ὑπὸ τὰς φιλύρας» ὁδός, ἢ μᾶλλον πλατεῖα ὁδοῦ μῆκος ἔχουσα, ἐπώνυμος δὲ διπλῆς σειρᾶς ὑψηλῶν φιλυρῶν, αἵτινες σκιαζοῦσιν ἄνετον κατὰ τὸ μέσον αὐτῆς περὶπατον, καὶ ὡς αἱ δύο ἕτεραι, καὶ μᾶλλον ὑπὲρ αὐτάς, πολυάνθρωπος καὶ ὑπὸ πλουσιωτάτων ἐργαστηρίων κατεχομένη. Καταλήγει δὲ καὶ αὕτη εἰς εὐρύχωρον πλατεῖαν, ἐν ἣ ἀντικρύζονται αἱ πρεσβείαι τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Αὐστρίας, καὶ ἦν ἐπεράτου ἄλλοτε τοῦ Βρανδεβούργου ἡ πύλη, ἀντικαταστάσα καὶ αὐτὴ διὰ μεγαλοπρεποῦς ἐξαστύλου δωρίου προπύλου, ἔχοντος ἐκατέρωθεν δύο πτέρυγας τοῦ αὐτοῦ ῥυθμοῦ, ἀλλὰ μικροτέρων διαστάσεων. Τὸ ἀρχαιοπρεπὲς τοῦτο οἰκοδόμημα δὲν εἶναι μὲν ὁ Γερμανικὸς Παρθενῶν, ὡς τινες Γερμανοί, τὸν Παρθενῶνα μὴ ἰδόντες, κομπαστικῶς λέγουσιν, ἀλλ' ὅμως εἶναι μνημεῖον εὐγενὲς καὶ εἰς τὴν ἐπισημότητα τῆς πόλεως εἰς ἣν χρησιμεύει ὡς εἴσοδος ἀξίως ἀνταποκρινόμενον.

Τὸ δ' ἀνατολικὸν πέρασ τῆς ὁδοῦ ταύτης σεμνύεται διὰ τῆς κατοικίας τοῦ Αὐτοκράτορος· καὶ ἐπίτηδες καλῶ οὕτως αὐτὴν καὶ οὐχὶ ἀνάκτορον, διότι τὸ ἀνεγερθὲν ὑπὸ τῶν ἐκλεκτόρων τοῦ Βρανδεβούργου, ὅπου ἐγαθύνον οἱ ἡγεμόνες τῆς Πρωσσίας, ὅπου ἐγεννήθη Φρειδερίκος ὁ Μέγας, κεῖται πέραν τῆς Σπραινς, ἐπὶ τῆς πλατείας ἥτις περιέχει καὶ τὸ Μουσεῖον, καὶ εἰς ἣν ἐλπίζω νὰ ἐπανέλθω. Ὁ δὲ νῦν Αὐτοκράτωρ, ὅτε διεδέχθη τὸν θρόνον τοῦ ἀδελφοῦ του, δὲν ἠθέλησε νὰ ἐγκαταλίπη οὔτε τὰς ἰδιωτικὰς μετριοφρονίας ἐξείς του, οὔτε τὴν ἀφελῆ κατοικίαν του, καὶ παρέμεινεν ἐν ἣ εἶχεν ὑπὸ τὰς φιλύρας, καὶ ἦς ἀκόμη τὸ πλεῖστον καὶ ἐπισημότερον παρεχώρησεν εἰς τὴν δημόσιον βιβλιοθήκην, μέχρις οὗ ἰδιαιτέρον κατὰστημα ἐγερεθῆ δι' αὐτὴν.

Περὶ ὁδῶν δὲ προκειμένου, δὲν πρέπει νὰ πα-